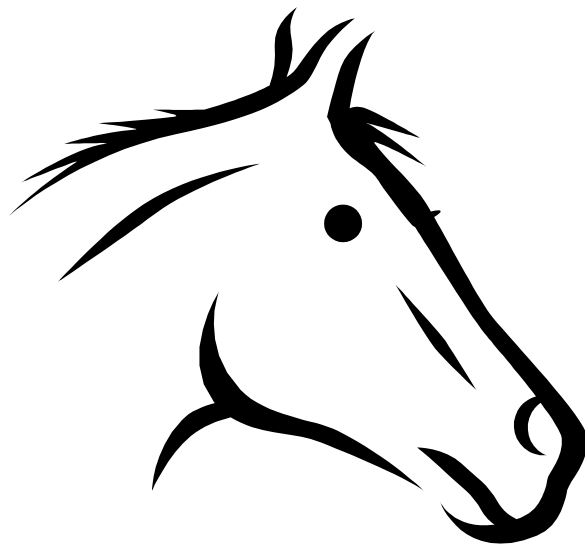

ORIIDEN ESITTÄMINEN ORIPÄIVILLÄ

**CONNEMARA, NEW FOREST, RUSS,
SHETLAND, WELSH JA VUONOHEVONEN**

**SUOMEN HIPPOS RY
2012**

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISIÄ OHJEITA	3
1.1 Jalostusvalinnan perusteet	3
1.2 Rotukohtaiset vaatimukset.....	3
1.3 Oripäiville ilmoittautuminen	5
1.4 Oripäivien maksut vuonna 2012.....	5
1.5 Ponien majoitus, talliohjeistus ja turvallisuus	5
1.6 Lääkintämääräykset ja alkoholin käyttö	5
1.7 Ponin ja esittäjän varusteet.....	5
1.8 Oripäivien suoritusjärjestys ja tulosten julkaiseminen.....	6
1.9 Oriin jalostukseen hyväksymisen ehdot	6
1.10 Valitusoikeus.....	6
2. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN	6
3. TERVEYDENTILAN TARKASTUS	6
4. RAKENNEARVOSTELU	6
5. AJO- JA RATSASTUSKOKEET	7
6.VUONOHEVOSORIIDEN KÄYTTÖKOE	8
7. UUSINTATARKASTUS	8

Liitteet:

- ohjeita ajo- ja ratsastuskokeeseen
- vuonohevosten ajo vaunulla
- vuonohevosten ajo juontolaitteella
- lääkintäohje

1. YLEISIÄ OHJEITA

1.1 Jalostusvalinnan perusteet

Jalostusvalinnan tarkoituksena on valita perimältään parhaimmat ponit seuraavan sukupolven vanhemmiksi. Arvostelu oripäivillä perustuu jalostusohjesäännössä määritettyihin jalostustavoitteisiin, jotka pohjautuvat rotumääritelmiin. Jalostettavina ominaisuuksina ovat tyyppi, rakenne, liikkeet, terveys ja suorituskyky. Jalostukseen käytettävän oriin tulisi täyttää nämä vaatimukset populaation keskitasoa paremmin.

Tyypistä oriilla arvostellaan rotu- ja sukupuolileima, jotka on määritelty kunkin rodun rotumääritelmässä. Rakenteesta arvostellaan sopusuhtaisuutta, pään, kaulan ja rungonrakenteen yhdenmukaisuutta rotumääritelmän kanssa sekä jalka-asentojen rakennetta, liikeratoja ja niiden ennustetta kestävyydelle. Liikkeistä arvioidaan käynti, ravi (ja laukka).

Terveystilan tarkastuksessa tutkitaan oriin yleinen ja ortopedinen terveys. Terveystarkastuksen tarkoituksena on sulkea pois eläinsuojelullisesti oriin käyttöä jalostuksessa estävät sairaudet ja perinnölliset viat, joista osa saattaa ilmetä vasta jälkeläisarvostelun yhteydessä.

1.2 Rotukohtaiset vaatimukset

V. 2012 siirrytään noudattamaan rotukohtaisia alkuperämaan vaatimuksia. Oripäivillä voidaan esittää vähintään 2,5 –vuotiaat oriit. Uusintatarkastuskäytäntö poistuu kaikilta muilta roduilta, paitsi gotlanninrussponeilta ja vuonohevosilta.

Connemaraponit

Jalostukseen käytettävät oriit, joiden jälkeläisille halutaan oikeudet nousta ylempiin kantakirjan luokkiin, esitetään jalostusarvostelussa. Oripäivillä oriit tekevät rakennearvostelun ja niiden tulee läpäistä hyväksytysti eläinlääkärintarkastus. Tullakseen merkityksi kantakirjan luokkaan 1 tai 2, oriin tulee saavuttaa rakennearvostelussa I tai II palkintoluokan vaatimukset (rakenteesta vähintään 37 pistettä). Käyttökoe on oriille vapaaehtoinen. Käyttökokeen voi suorittaa 4-vuotias tai vanhempi ori. Käyttökokeesta tulee erillinen merkintä ponin tietoihin, mutta se ei vaikuta palkintoluokkaan.

Oriille voidaan myöntää elinikäinen jalostukseenkäyttöoikeus. Jalostuskäytössä olevasta oriista maksetaan vuosittainen orilisenssi ja sillä tulee olla vapauttava CEM –testi. Röntgenkuvia oriilta ei vaadita.

Gotlanninrussponit

Gotlanninrussoriiden on suoritettava jalostusarvostelu, jotta niiden jälkeläiset voidaan rekisteröidä kantakirjaoikeuksin. Oripäivillä oriit osallistuvat rakennearvosteluun, niiden tulee läpäistä hyväksytysti eläinlääkärintarkastus ja suorittaa käyttökoe (ratsastus- tai ajokoe) hyväksytysti. Käyttökokeen voi tehdä 4-vuotias tai vanhempi ori.

Oriille voidaan myöntää jalostukseenkäyttöoikeus enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Jalostuskäytössä olevasta oriista maksetaan vuosittainen orilisenssi ja sillä tulee olla vapauttava CEM –testi. Röntgenkuvia oriilta ei vaadita.

Newforestponit

Jalostukseen käytettävät oriit, joiden jälkeläisille halutaan oikeudet kantakirjan luokkiin 1 tai 2, esitetään jalostusarvostelussa. Oriit suorittavat eläinlääkärintarkastuksen sekä rakennearvostelun. Tullakseen merkityksi kantakirjan luokkaan 1, oriin tulee saavuttaa palkitsemiseen oikeuttava tulos jalostusarvostelussa. Käyttökoe on oriille vapaaehtoinen. Käyttökokeen voi suorittaa 4-vuotias tai vanhempi ori. Käyttökokeesta tulee erillinen merkintä ponin tietoihin, mutta se ei vaikuta palkintoluokkaan.

Jalostukseen hyväksyttävän oriin säkäkorkeus saa olla enintään 148 cm. Mikäli oriin säkäkorkeus jalostusarvostelussa 147 cm tai yli, oriista tulee toimittaa uusi mittaustodistus vuoden kuluttua edellisestä mittauksesta. Yli 148 cm korkeat oriit merkitään kantakirjan X-osioon. Jalostukseen hyväksyttävät oriit mitataan lopullisesti 6 –vuotiaina tai sen jälkeen lopullisen jalostusarvion yhteydessä. Oriille voidaan myöntää elinikäinen jalostukseenkäyttöoikeus.

Jalostuskäytössä olevasta oriista maksetaan vuosittainen orilisenssi ja sillä tulee olla vapauttava CEM –testi. Röntgenkuvia oriilta ei vaadita.

Shetlanninponit

Oripäivillä esitettävät oriit tekevät rakennearvostelun, niiden tulee läpäistä hyväksytysti eläinlääkärintarkastus ja ne voivat tehdä vapaaehtoisen käyttökokeen (ajo-, ohjasajo- tai ratsastuskoe). Käyttökokeen voivat tehdä 4-vuotiaat tai vanhemmat oriit. Vain käyttökokeen tehneet voidaan palkita I palkinnolla.

Oriille myönnetään elinikäinen jalostukseenkäyttöoikeus. Kaikista oriista maksetaan vuosittainen orilisenssi ja CEM –testistä tulee olla vapauttava tulos ennen ensimmäistä astutusta.

Mikäli oritta ei ole merkitty mikrosirulla tai siitä ei ole DNA -näytettä, se tulee merkitä sirulla ja siitä otetaan DNA näyte. Röntgenkuvia oriilta ei vaadita.

Welshponit (A, B, C ja D sektiot)

Oripäiville osallistuvilla oriilla tehdään rakennearvostelu ja oriin tulee läpäistä hyväksytysti pakollinen eläinlääkärin tarkastus. Oriit voivat suorittaa vapaaehtoisen käyttökokeen (ajo- tai ratsastuskoe). Sen voivat suorittaa 4-vuotiaat tai vanhemmat oriit. Käyttökokeesta tulee merkitä ponin tietoihin, mutta käyttökoe ei vaikuta ponin jalostusarvostelutulokseen tai kantakirjaluokkaan.

Oriille voidaan myöntää elinikäinen jalostukseenkäyttöoikeus. Jalostuskäytössä olevasta oriista maksetaan vuosittainen orilisenssi ja sillä tulee olla vapauttava CEM –testi. Röntgenkuvia oriilta ei vaadita.

Vuonohevoset

Vuonohevosoriilla on pakollinen jalostusarvostelu. Oripäivillä oriille tehdään rakennearvostelu, niiden tulee läpäistä hyväksytysti eläinlääkärin tarkastus ja suorittaa hyväksytysti käyttökokeet (3-vuotiaat ja vanhemmat). Katso tarkemmat ohjeet kohdasta 6. Oriilta ei vaadita röntgenkuvia.

Oriille voidaan myöntää jalostukseenkäyttöoikeus enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Jalostuskäytössä olevasta oriista maksetaan vuosittainen orilisenssi ja sillä tulee olla vapauttava CEM –testi. Röntgenkuvia oriilta ei vaadita.

1.3 Oripäiville ilmoittautuminen

Oripäiville ilmoittaudutaan kirjallisesti Suomen Hippokseen **1.3.2012** mennessä. Jälki-ilmoittautuneita ei huomioida. Näyttelyyn ilmoittaudutaan Heppa-järjestelmän näyttelykalenterissa. Ilmoittautumista varten tarvitaan Oma talli -tunnukset. Ilmoittautumisen päätyttyä Suomen Hippoksesta lähetetään Oma talliin ja sähköpostiin lasku, jonka eräpäivä on **heti**. Laskun maksamalla osallistuja vahvistaa ilmoittautumisen. Jalostukseen hyväksytyjen oriiden orilisenssi laskutetaan rekisterimerkintöjen jälkeen. Tuontioriiden rekisteröinti ja rekisteröintimaksut tulee olla hoidettu hyvissä ajoin ennen oripäiviä.

1.4 Oripäivien maksut vuonna 2012

Kantakirjaan tarjottavat/jalostukseen käyttöoikeutta hakevat ponioriit	125 e
Uusintatarkastettavat ponioriit (gotlanninruss ja vuonohevonen)	62 e
Orilisenssi (vuosittainen) jalostukseen hyväksytyt ponioriit	(vahvistetaan viikolla 7)

1.5 Ponien majoitus, talliohjeistus ja turvallisuus

Oriille voi varata karsinapaikan Hevosopistolta, jolloin varaukset ja maksut sovitaan suoraan Hevosopiston kanssa, puh (02) 7602 220.

Ponien valokuvaaminen tapahtuu erikseen merkityllä alueella. Oriin kanssa liikuttaessa on otettava huomioon yleisön ja muiden tapahtumaan osallistuvien turvallisuus. Oriit ovat tapahtumapaikalla koko ajan oriin omistajan/-haltijan vastuulla. Vaaratilanteita aiheuttava ori voidaan poistaa testistä.

1.6 Lääkintämääräykset ja alkoholin käyttö

Oripäivillä noudatetaan Suomen Hippoksen lääkintämääräyksiä ja oriita testataan pistokokein dopingtesteillä. Lääkintäohje ja ohjeelliset dopingvaroajat tämän ohjekirjan lopussa.

Päihtynyt ei saa käsitellä hevosta tai ponia näyttelyalueella näyttelyn aikana. Lautakunta voi määrätä suoritettavaksi puhallustestejä ja päihtynyt henkilö voidaan poistaa näyttelyalueelta.

1.7 Ponin ja esittäjän varusteet

Eläinlääkärin tarkastuksessa ja rakennearvostelussa esittäjällä tulee olla

tarkoituksenmukainen ja siisti asu.

Ratsastuskokeessa ratsastajalla tulee olla siisti ja asianmukainen asu. Ponin varusteiden tulee olla SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaiset. Ponit esitetään aina nivelkuolaimilla.

Ajokokeessa esittäjällä tulee olla siisti ja asianmukainen asu. Hevosen tai ponin tulee olla asianmukaisesti valjastettu. Apuohjat, silmälaput, obersekki, suojat, pintelit tms. eivät ole sallittu. Ajokokeessa 1- ja 2-akseliset vaunut ovat sallittuja, 2-akselisilla vaunuilla on avustaja pakollinen.

1.8 Oripäivien suoritusjärjestys ja tulosten julkaiseminen

Oriit tulevat rakennearvosteluun yksitellen. Koko ryhmän arvostelun jälkeen oriit katsotaan vielä ryhmässä. Lausunnot luetaan, kun ori on suorittanut kaikki osakokeet.

1.9 Oriin jalostukseen hyväksymisen ehdot

Oriista tulee maksaa vuosittainen orilisenssi sekä sen on saatava vapauttava CEM-testi. Lisäksi orilautakunta voi asettaa tarpeen vaatiessa muita ehtoja jalostukseen hyväksymiselle. Jalostukseen hyväksymisen ehtona kuuluu myös sääntöjen mukainen astutuskirjanpito.

1.10 Valitusoikeus

Orilautakunnan päätöksestä voi valittaa ja valitus tulee lähettää 2 viikon kuluessa Oripäivien viimeisestä päivästä laskettuna Suomen Hippokseen.

2. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN

Näyttelyyn osallistuva ori ilmoitetaan kansliaan viimeistään tuntia ennen oman ryhmän arvostelun aloitusaikaa. Ilmoittautumisen yhteydessä luovutetaan ponin passi (palautetaan näyttelyn päättyessä). Kansliasta poni saa numerolaput, jotka kiinnitetään poniin. Myös omia numeroita voi käyttää. Viimeistään ilmoittautumisen yhteydessä jätetään kansliaan mahdolliset lisäselvitykset, jotka oriinpitäjä haluaa jättää lautakunnan tiedoksi (esim. kilpailusaavutukset, eläinlääkärin todistukset, anomus alle 16-vuotiaan oikeudesta esittää oritta, ajo- tai ratsastuskokeen korvaavat suoritukset)

3. TERVEYDENTILAN TARKASTUS

Oripäivillä kaikille oriille tehdään laaja terveydentilantarkastus. Terveystilan tarkastukseen poni tuodaan suitsittuna ja lisäksi mukana on oltava vähintään neljän metrin pituinen liina.

4. RAKENNEARVOSTELU

Rakennearvostelu suoritetaan maneesissa. Ori asetetaan seisomaan merkitylle paikalle, minkä jälkeen ori esitetään ensin käynnissä, sitten ravissa edestakaisella linjalla (merkitty). Sen jälkeen ori esitetään käynnissä suurella keskiympyrällä tuomareiden ympärillä ja asetetaan lopuksi tuomareiden pyynnöstä seisomaan lautakunnan eteen.

Kaikkien ponioriiden askellajit esitetään vapaana kahdeksikolla rakennearvostelun yhteydessä. Oriiden ohjaamisesta vastaavat Suomen Hippos ry:n nimeämät henkilöt. Laukan arvostelu tehdään koeluontoisesti. Laukasta annetaan piste, mutta se ei vaikuta lopputuloksiin. Oriin lopullinen tulos julkistetaan koko ryhmän esittämisen ja tuomarikokouksen jälkeen.

5. AJO- JA RATSASTUSKOKEET

Ajo- tai ratsastuskokeeseen osallistuvat siihen ilmoitetut oriit. Ajo- ja ratsastuskokeen aikana tarkastellaan ponin rakennetta ja liikkeitä sekä luonnetta ja käyttöominaisuuksia. Ajo- tai ratsastuskokeessa ponilla on omat, sopivat varusteet, joihin se on tottunut. Koe tehdään ennalta annettuja (liite 1) ja tuomariston ohjeita noudattaen. Ajo- tai ratsastuskoe suoritetaan maneesissa.

Ajokoe:

- Ori tuodaan arvostelijoiden eteen ilman kärryjä, avustaja tuo kärryt. Kärryt kiinnitetään oriille arvostelijoiden edessä. Luonteen arvostelu kärryjä kiinnitettäessä kuuluu osana ajokokeen arvosteluun.
- Ori siirtyy yksitellen ajokokeeseen orilautakunnan ohjeiden mukaisesti.
- Ajokokeeseen sisältyvät käynti ja ravi kumpaankin suuntaan, pysähdys sekä temponlisäys ravissa.

Ratsastuskoe:

- Ori tuodaan arvostelijoiden eteen taluttaen, avustaja voi olla mukana. Ratsastaja nousee oriin selkään arvostelijoiden edessä. Luonteen arvostelu ratsaille noustessa kuuluu osana ratsastuskokeen arvosteluun.
- Ori siirtyy yksitellen ratsastuskokeeseen orilautakunnan ohjeiden mukaisesti.
- Ratsastuskokeeseen sisältyvät käynti, ravi ja laukka kumpaankin suuntaan sekä temponlisäys ravissa.

Ohjasajokoe: (alle 90 cm shetlanninponeilla on mahdollisuus suorittaa käyttökoe ohjasajaen)

- Ori tuodaan arvostelijoiden eteen ilman valjaita. Oma avustaja tuo valjaat ja avustaa valjastuksessa. Luonteen arvostelu valjastaessa kuuluu osana ohjasajokokeen arvosteluun.
- Ori siirtyy ravissa kehään ja suorittaa ohjasajokokeen ohjelman mukaisesti.

Poniori voi vaihtoehtoisesti ratsastuskokeen sijasta osallistua suorituskyvynkokeeseen ratsuponioriiden kokeen mukaan. Suorituskyvynkokeesta on saatavissa erilliset ohjeet.

Ajo- ja ratsastuskokeesta annetaan sanallinen arvio. Seuraavat kohdat arvioidaan:

- Ratsaille nousu / valjastus
- Liikkeet ja tasapaino
- Pysähdykset
- Kehitysnäkymät
- Luonne, yhteistyöhalukkuus ja kuuliaisuus

6. VUONOHEVOSORIIDEN KÄYTTÖKOE

3-4-vuotiaiden oriiden kokeeseen kuuluu ajokoe, 5 -vuotiaiden ja vanhempien oriiden kokeeseen kuuluvat ajokokeet vaunulla ja juontolaitteella sekä ratsastuskoe.

6.1 Vuonohevosten ajokokeet

Avustaja on testissä pakollinen. Avustaja ei saa vaikuttaa kokeen suoritukseen millään tavoin ja odottaa testialueen läheisyydessä radan ulkopuolella. Avustaja on turvallisuustekijä kokeen aikana.

Hevosella voidaan käyttää kanki- tai nivelkuolainta. Ajopiiska on sallittu.

Kypärä on ajurille pakollinen 3-4-vuotiaan oriin ajokokeessa.

Suomen Vuonohevosyhdistys ja Suomen Hippos varaavat ajokaluston testiin.

Hevosen omistaja hankkii ajurin ja avustajan ajokokeeseen. Oriin omistajalla on mahdollisuus harjoitella ajokaluston käyttöä erikseen ilmoitettuna ajankohtana ennen koetta. Suomen Hippoksen nimeämä ajotuomari testaa hevosen ajokokeen yhteydessä. Ajotuomari ei ole vaunujen/kärryjen kyydissä kokeen aikana.

Ajokokeet suoritetaan seuraavilla välineillä:

3-4-vuotias ori: kevyt kärry/vaunu (1- tai 2-akselinen)

5-vuotias ori tai vanhempi kärry/vaunu noin 200kg (1- tai 2-akselinen) ja juontolaite jossa on valmiiksi kiinnitetty 3 tukkia (2,5-3m)

Ajokokeiden radat ja tehtävät liitteenä (liitteet 2 ja 3)

6.2 Vuonohevosten ratsastuskoe

Ajo- tai ratsastuskokeeseen osallistuvat vähintään viisivuotiaat oriit. Ratsastuskokeen aikana tarkastellaan hevosen luonnetta, yhteistyöhalukkuutta ja liikkeitä.

Ratsastuskokeessa hevosella on omat varusteet ja koe tehdään tuomariston ohjeita noudattaen. Ratsastuskoe suoritetaan maneesissa. Kokeen aluksi oriin oma ratsastaja esittää oriin, jonka jälkeen testiratsastaja kokeilee oritta.

Ratsastuskokeeseen sisältyvät käynti, ravi ja laukka kumpaankin suuntaan sekä temponlisäys ravissa.

7. UUSINTATARKASTUS

Jalostukseen hyväksytty gotlanninruss- tai vuonohevosori on jalostukseenkäyttöoikeuden päätyttyä esitettävä uusintatarkastuksessa uuden jalostukseenkäyttöoikeuden myöntämiseksi. Uusintatarkastukseen kuuluu eläinlääkärin tarkastus, luonteen sekä rakenteen ja liikkeiden tarkastus sekä jälkeläisnäyttöjen arviointi.

Mikäli oriin jälkeläisnäytöt eivät ole riittäviä uuden astutusluvan myöntämiseen, ilmoitetaan orilautakunnan päätöksestä omistajalle etukäteen, jolloin oriin omistaja voi niin halutessaan peruuttaa oriin osallistumisen oripäiville. Vähintään 18-vuotiaan jalostusarvokirjaimella AB palkitun oriin uusintatarkastus voidaan omistajan niin halutessa suorittaa kokouskäsitteilynä (Suomen Hippoksen Ratsu- ja ponivaliokunta).

Muiden rotujen osalta uusintatarkastuskäytäntö poistuu vuonna 2012. Vuonna 2011 päättyvien lupien uusimiseksi oriille tulee hakea orilisenssiä Suomen Hippoksen lomakkeella.

Lisätietoja: Suomen Hippos ry
Suvi Mäkeläinen p. 020 760 5264
Eeva Lehtinen p. 020 760 5262